

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA BERCSÉNYI JÓZSEF

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Az iparosság becsülése.

A korszellem egy régi nagy tévedését igyekszik kijavítani. Egyre több és örömet keltő kedves jelenség mutatkozik arra, hogy a magyar közélet sodró áradatában, az iparos osztály mint önálló megbecsülésre méltó faktor már számba jön. Nem így volt még nem is oly régen. A prókátornemzet lebecsülte a nemzet vagyonnosságát munkáló iparos osztályt és ebben az iparban szegény országban az iparosság társadalmi helyzete valóban nem volt rózsás. A társadalomnak vele szemben való elfogultsága természetesen kihatással volt arra, hogy az új ipari generáció rendszerint a középiskolákban lemaradt tehetségtelen emberekből került. Hivatalnok ritkán nevelte iparosnak gyermekét és ha nevelte, ezt leginkább kényszerűségből cselekedte, ha tudniillik csemetéje, ismételt kísérletekre, szekundába pónáltatott. Nincs mit tagadni, hogy a kényszerűségből ipari pályára jutott család sarját, mint elzüllött ivadékat, több rendbeli szégyenérzés közepette kezelte a család és a helyzet már csak azért is, hogy előállhatott, — nem valami nagy becsületére vált az iparosságnak.

De most mintha új korszellem fualmát éreznők. A kereskedelemügyi

ministerium nagy tehetségű államtitkára megjelenik egy iparossági legényegylet ünnepélyén és ezen az ünnepélyen részt vesz egy messze vidék uri társadalmá s az a beszéd, amelyet az ünnep alkalmával az államtitkár mondott, alkalmas arra, hogy az iparosság becsvágát fokozza és a magyar középosztály közönyét ok nélküli kicsinylését az iparospálya iránt eloszlassa. Örvendetes, hogy oly magas és vezető állásban szereplő férfiú, kinek geniálitását pártkülömbőség nélkül elismeri az ország közvéleménye, ily nemes szempontból nézi az ipari pályát és ennek jövőjére hívja föl azokat a szülőket, akik produktív pályára szánják gyermekeiket.

Az értékes része a beszédnek kivált az, mely az iparosság becsvágának felköltésére alkalmas. Csak azokat becsüljük meg, akik magukat is megbecsülik. És ha az iparosság fontosnak tartja, hogy végzett munkája, társadalmi rangja elismertessék, neki is el kell követni mindent az iparosság fajsúlyának emelése érdekében. A mai iparos képzésnek és műhely nevelésnek gondosabbnak kell lenni, mert a hogyan ez időszerint sok helyen a jövő iparosságot nevelik, — az egyike azoknak a főokoknak, amelyek miatt a jobb elemet nélkülözniök kell. Ámde Thék Endre iparos tanonc otthonai, Gelléri Mórnak az iparosság becs-

vágát felkeltő irodalmi törekvései, s vezérletükkel az Országos Iparegylet munkássága, egy új korszakot teremtet. Az iparosság most lefolyt társadalmi mozgalmából és most rendezett gyűléseiből örvendezve látjuk, hogy az iparosság fajsúlyának megjavítása érdekében felette nagy sikerű lépések történtek, sőt az újabb évtizednek már gyakorlati eredményei is vannak: az iparos pályán talentumok bontják ki szárnyukat és minden jelenségből azt kell következtetnünk, hogy a régi céh már átlépett a haladás széles zónájára s a modern ismeretekkel fölfegyverkezve törekszik célja felé.

Minél balsikeresebb gazdasági esztendő szakad reánk, annál inkább megtudjuk, hogy az östermelő ország existenciája igen bizonytalan. A rossz termés következtében beálló nagy drágaság súlyosan mutat arra, hogy az időjárás kedvezéseire alapított egy oldalú földmivelés, válságba sodorja nemzetünket. Ipart kell teremtenünk minden erővel és akarattal. E végből az szükséges, hogy az ipari pályára tehetség és olyanok lépjenek, kik majdan tőkével és tudással versenyképes ipart üzzenek. A jobb elemek ipari pályára kecsegtetése történhet az iparos pályára való nevelés megjavításával. Társadalmi nagy feladatok várnak e téren magára az iparosságra,

Mesék

Irtó Pásztor József

A fülemile és a kőszikla.

A völgy közepén a bokorban egy fülemile énekelt. A völgy tele volt tavaszi pompával. A bokrokat fehér virág lepté el, mintha havat szórtak volna finom, zöld levelek közé. A tisztáson, a völgy közepén karcu törzsű, fiatal nyírsudarak állottak, lágyan hajladoztak az enyhe szélben s egymást simogatták könnyű lombjaikkal. Az ég kék volt, mint a tenger, fehér felhők úsztak keresztül rajta, mint a tengeren a halászbárkák pici vitorlái. Felhők, kis felhők, nagyobb felhők, mosolygósak, aranyban fürdők. No és tölgyfák is voltak a völgy szélén, ahol az erdő kezdődött, komoly nagy fák, terebélyes lombokkal. Komolyak, vének, viharverte redves törzsűek, annál szelidebbek, édesen susogók a friss, zöld hajtásaik.

Az öreg fák nézték a völgyet. Nézték az alkonyatot. Mert ime már leereszkedett a nap a hegyek mögé. Ó igen a hegyek! Puhák voltak a hegyek, bársonyosak. Rózsaszín fátyolba burkolva. A hátukon rejtelmes erdők, ahol kis özek jártak a víz mellé s beledugták a rózsaszín orrukát a víz hideg tükrébe.

Az öreg fák nézték a völgyet, ahol sze-

lid árnyak kezdtek nőni s betakartak, puhára formáltak mindent, a bokrokat, a falombokat, a zöld pázsitot, a szerte szórt köveket.

Az öreg fák nézték a völgyet hangtalanul, egy levelük se rebbent, águk se mozdult, csak hallgattak. A bokrok apró virágai remegtek a levelek között. A páfrányok szeliden simultak a tölgyek aljához, öreg butafejű gombák nesztelenül lapulva bujtak össze a földön. Hallgattak, mind hallgattak. Hallgattak a nyírek, a karcu dereku nyír kisasszonyok, mint a szerelmesét leső leány. És a kis felhők, aranyszélű felhők, megálltak az égen, mosolyogtak és hallgattak. A nap megegyeszer visszapislantott a hegy mögül, egy marék aranyport szórt a völgybe, aztán megbújt a lapos hátú hegy mögé. Ott hallgatott. A boldogságtól, gyönyörtől remegve figyelt minden a völgybe. Egy kis őz kibújt az erdő szélére és elhalgatott. Egy haragos holló úgy a tölgyfa száraz ágán gubbasztott s hallgatott. A tücskök elhalkították a szípelésüket a fűben, a mókusok tágranyították a szemüket s fölborzolták a farkukat. Sok-sok kis bogár arany, bordószínű, lepkék lepihentek a cicafark ingó szárán s úgy hallgattak. Mind hallgattak. Érzelmesen, végtelen csöndben, mint a leány a csók előtt.

— Szép volt-e a dalom? — kérdezte a fülemile, amikor befejezte az énekét s ren-

dezgette a kis szürke szárnyait s csittítgatta az érzéstől fölhevült szívecskéjét.

És a felhők csókot küldtek a fülemilének. Tiszta harmatcsep bullott a szárnyára. A nyírek lágyan suttogtak és bólogattak, szemérmesen integettek felé. Az öreg tölgyek komolyan sügtak. A virágok gyönyörtáncosan hajladoztak. Az egész völgy mámorban úszott. A fülemile mégsem volt boldog.

— A kőszikla nem szól semmit — panaszkodott keservesen.

És csakugyan a kőszikla meg sem mozdult.

— Mily boldogtalan vagyok — sóhajtott a fülemile s lerázta szárnyairól az ezüst harmatcseppeket, nem látta, hogy hajladoznak előtte a virágok, nem látta, hogy körül táncolják a lepkék, nem hallotta, ahogy összesúgnak a virágos bokrok és nem látta, amint a vén tölgyek mélyen meghajtják a fejüket.

— Megakarom hódítani a kősziklát! — kiáltotta keservesen s újra trillázni kezdett.

A völgyet újra örömmámorba ringatta s énekelt tovább, ahogy még sohasem. Nagy árnyak ereszkedtek a völgyre. A fák összebújtak, elszenderedtek, a virágok mámorosan csukták be kelyhüket, a csillagok kinyitották kékes fénnel ragyogó szemüket s a fülemile csak énekelt, ritkán szakította meg dalát a fáradságtól lihegve.

Már a hold is felbújt s szelid kíváncsi,

melylyel parallel oly kormányzati intézkedéseknek is kell lenni, amelyek a tudás, töke és szorgalomnak, az iparüzés e három feltételének gyümölcsét is megérlelik. Minden esetre örvendetes, hogy az iparosság rendelkezik a haladás feltételével. Tanuskodnak erről azok az ipari ünnepek, amelyek rendezettek, s melyen annyi szép eszmét gyűjtöttek egybe.

Színészet Kulán.

Molnár Gyula színigazgatónak mult számunkban már ismertett társulata ezen a héten is szórakoztatta Kula közönségét. — Az első előadások után szerzett impressiókat a társulat kvalitását illetőleg az e heti előadások sem változtatták meg. Természetes, hogy itt-ott kis gáncsolni való is akad, különösen a színpadi megjelenésre vonatkozólag és arra, hogy egyes szereplők néha erősen túloznak, de ez a körülmény nem esik oly súlyosan a latba, hogy kedvező véleményünket meg kellene változtatnunk.

Szombaton e hó 8-án Fadl Leo híres operetteje az *»Elvált asszony»* került bemutatásra. A közönség, mely zsufolásig megtöltötte a termet, kitünően mulatott a fülbemászó zenéjű és csiklandós tartalmu darabon, melynek tárgya jó részben a körül torog, hogy egy hálókocsi fülkéjében egy szép ifju nővel utazó fiatal házasság ember a házassági törvénynek a hitvesi hűségéről szóló rendelkezéseit betartja-e vagy sem. Magunk részéről, nem léven szakértők, nem akarunk szakvéleményt leadni, de úgy láttuk, hogy a kulai közönség helyesnek fogadta el az amsterdami törvényszék ítéletét indokaival együtt. Wander Coó Gonda szerepét Molnár adta igen fessen. Füredi kedves alakítást mutatott a címszerepben, férje Matolcsi pedig kellemes bariton hangjával gyönyörködtetett minket. Jól mulatott a közönség Rutersplatt szavazó bírón — Iványi Sándor — aki minden pillanatban a nyilvánosság kizárása iránt tett indítványt. A többi szereplők is jók voltak.

Vasárnap a magyar operette irodalom egy közismert gyöngyét a *»Tatárjárás»*

adták. A szép zenéjű és kedves tárgy operetteről felesleges sokat írunk, hiszen az tulon tul ismeretes az egész országban és egyes daliamos részeit már régóta szelében-hosszában éneklük. Az előadás — néhány apróbb hibától eltekintve — jó volt. A darabban szereplő katonák, Cséryt kivéve — aki jól adta Turi szakaszvezető szerepét, — nagyon „cibilesen“ léptek fel és mozogtak. Lörentey főhadnagyot Matolcsy játszotta, Riza bárónót Molnárné. A híres Wallerstein tartalékos személyesítője talán kissé tulságosan wallersteinezett; egyebekben jó volt. Füredi Ilusnak nagyon kedves szerepe volt — Mogyorósi önkéntest adta — s mindent elkövetett, hogy szerepét megfelelőleg érvényre juttathassa.

Hétfőn nem tulságosan telt ház előtt *»Laczkovics kapitány»* színmű került bemutatásra. Közönségünk úgy látszik még mindig csupán mulatságnak tekinti a színházat, mert míg operetteknel megtömi a termet, komoly tartalmu daraboktól, amelyekből erkölcsi tanulságot is levonhat — tartózkodik. Laczkovics kapitányt Molnár társulata még egyáltalában nem adta elő, az tehát bemutató előadás volt, ami némileg meg is látszott. A szereplők helyenként nem voltak biztosak játéukban és a szerep is egyiknél másiknál még betanulásra szorul. Kifogástalanul játszottak: Batosy a címszerepben, Cséry, aki egy gavalér tönkrement földesúr szerepét adta és Kelemen, Maklary szerepében. A nők közül Csendes Alice és Hatvani Mariska vonták magukra a közönség figyelmét jó játéukkal. A mellékszereplők játéka nem mondható éppen tökéletesnek. Pusztán jóindulatból ajánljuk, hogy egyik-másik Batosytól és Csérytől vegyen leckét, miképpen kell a színpadon tisztán és érthetően beszélni; utóvégre is ez elemi kelléke a fellépésnek.

Kedden »A bálkirályné» 3 felv. vig operette került színre. A hamupipőke meséjét megzenésítő darabról sokat nem beszélhetünk; a szereplők mind megtették kötelességüket. Füredi Ilona játszotta a címszerepet a töle szokott kedvességgel.

Szerdán a változatosság kedvéért *kabaret* estélyt rendezett a társulat; talán felesleges is írunk, hogy a közönség kitünően mulatott a jól sikerült estén. A jelesebb pon-

tok közül kiemeljük Konti Irma kuplóját Náci bácsiról, és Iványi Sándor egyes előadott kupléit, melyeken a közönség nagyon mulatott. Váradi, mint jeles kabaretista mutatkozott be és táncművészetének elismeréssel adózunk. Halottunk néhány jó szavalatot is Csenedestől és Kelemtől. — A *»Valami hibája van»* 1 felv. vigjátéknak nevezett bohózatól nem nagyon vagyunk elragadtatva, bár a szereplők igyekeztek jól játszani. Sajnos, erősen túloztak, — még a különben mindig kiváló Csendes is.

Csütörtökön Csiky G. vigjátéka után átdolgozott bájos operette a *»Nagy mama»* került színre, Timár Béla jeles komikus jutalomjátéka képen, akinek azonban csak kis szerepe van a darabban, amelyben Tódorka Szilárd szerepét adta kitünő sikerrel; partneréről Batosynéről szintén csakis jól írhatunk. A címszerepet Konti Irma adta, akit ezuttal először láttunk nagyobb szereposztásban; teljes meglepedést keltett játéukával, kellemesen csengő tiszta hangjával és distinguált fellépésével. Különösen jó volt még Matolcsy Béla. Általában a darab előadásával nagyon meg volt elégedve a közönség.

Mint a derült égből lecsapó villám, úgy hatott reánk a *pénteken* előadott *»Tanítónő»* Bródy S. gyönyörű színdarabja. Elmondhatjuk a megfordítottját annak, amit a multkor írtunk: a darab az kitünő, hanem az előadás . . . erről jobb nem beszélni. A társaság, amely eddig — ha néha-néha hibákkal is — de mindig jól játszott, hihetetlenül rossz előadást nyújtott. A leghetlenebb szereposztásban, fáradtan, monoton hangon minden emotio nélkül játszott le az ujjab idők egyik legszebb magyar darabját. Semmi élet, semmi mozgás. Szerencse, hogy Bródy még él, mert szegény megfordulna sírjában ilyen előadás hallatára. Mi, a balsikert főleg a rossz szereposztásnak tudhatjuk be, ami mellett talán az általános indispozitio is közrejátszott. — Közmondás: a kivétel megerősíti a szabályt; a péntek esti előadásból, mint kivételből látjuk csak, hogy a társulat jó erőkből áll, mert a többi összes előadások magasan felülmúlták ennek a niveauját. Reméljük, hogy nem lesz alkalmunk több ilyen kivétellel megismerkedni. Dr. Str.

sággal nézett szét a völgyben. Mosolyogva hallgatta a fülemilét.

És jöttek a fehér éji lepkék. Könnyű szárnyuak, mint a hópihe libegett a sugaras levegőben. Pici János-bogárkák surrantak ide-oda vakító fényvel, mintha a csillagokból pergett volna le szikraeső.

A fülemile nem bírta tovább. Még egy édes fájdalmas trilla s megrepedt a szíve. Utolsó sóhajtása is ez volt: — Nem tudok énekelni. Nem birtam meghódítani a kősziklát.

A kőszikla meg sem remegett.

Allt mereven, hidegen, fenyegető ridegséggel, rettenetes közönyvel emelte ki a holdfényvel előntött kopasz fejét a szelid álomba reszkető völgy felett.

A sas.

A hegyek közül egyszer az erdősz egy fiók-sast hozott le. Csupa pehely volt még a teste, idomtalan az alakja. Keservesen vijjogott, ahogy a ketrecbe benyomták, de nem sokat törődtek vele. Szelid engedelmes madarat akartak nevelni belőle; milyen szép is lesz, ha az erdősz kis fia majd kék selyem pántlikán vezeti a szelidített sast, akár valami kis zöld libát.

A kutya eleinte beugatót a sasra a ketrecbe, a macska fölborzolta a szőrét, amint meglátta, de a sas sohasem hederített rájuk, végül megszokták s ők sem törődtek vele.

A sas ketrece ott állt az erdőszlak udvarán. Az udvart fenyők kerítették be, a fenyők mögött sötét, vad sziklák meredeztek, a sziklák fölött pedig havas hegy orma szökött bele a tiszta kék égbe.

Egy sánta kis emberke adogatta be az eleséget a sasnak.

Az ember haragudott a madárra. Már felnőtt, megerősödött a sok eleségen amit a ketrecbe dugdosott, de soha egy hálás pillantást nem vetett még reá. A kutya lábra állt a falatért s a farkát is mozgatta, a macska muzsikál és dörgölődött az ételért, még a tyúk is hálásan kotyogott, ha a szemet elébe szórták, — a fogoly sas azonban még csak nem is hederített senkire. Hideg acélos, mély tekintete mindig a felhők között járt.

— Utálatos madár — dörmögte az ember egy reggel, amint a húscsapatokat a sas ketrecébe lökte. De még jobban haragudott, amint észrevette, hogy a madár hozzá sem nyúl az ételhez. — No mi ez? — kérdezte mogorván az ember. A fogoly sas nem vette észre az elébe dobott koncot.

A havas fölött egy parányi fekete pont jelent meg, ember alig láthatta, de a sas észrevette. Odanőtt, odatapadt a tekintete hozzá. A folt lassan nőtt, nagyobbodott, uszott egyenesen a tiszta ég közepébe, a fenyők fölött hirtelen leereszkedett s néhányat keringett a sudaras levegőben, majd újra felvágódott s lassan visszazárnyalt a

hegyek fölé, míg újra csak egy pici fekete pont lebegett a havas ormok fölött.

A fogoly sas nyugtalan lett s a szárnyával verdeste a ketrec falát, s szeme villogott s éles, vad hangon kiáltozott.

— Repülni akarsz? Nyomorult! kiáltott rá az ember. — Hiszen a házfedélig sem bír szárnyad. Jó hát repülj, ha tudsz!

Ezzel kinyitotta a ketrec ajtaját. A sas lassan, batoratlanul kilépkedett a ketrecből, tétován körültekintett. Az ember nevette: — No repülj! Repülj! Ott fenn ragyog a nap! Oda repülj!

A sas egyszer rebent, egyet-kettőt keringett a levegőben s a ház ereszen leült. Pihegett, a szeme a távolban szárnyaló parányi pontot kereste, meglengette szárnyait, nekidült s hirtelen a fenyők fölé került. Széles, merész ívet kanyarított az erdő fölött, majd villámgyorsan fölragódott a magasba, egyszerre irányt vett s nyilsebesen, biztosan repült a havasok felé.

Az ember szájtátva nézte. A kutya csaholva futotta körül az udvart, a macska fölborzolta a szőrét, a tyúk félénken kotyogott.

— Vajjon, hogy tanult meg repülni? — mormogta az ember, fejét csóválgatta.

A sas után akart nézni s kereste a sugaras égen, de hirtelen elkapta a fejét s nagyot prüszszentet; — a sas a napfénynek repült.

HIREK

— **Kaliko-bál Kulán.** A kulai hölgyek kaliko-bálja nem 15-én, amint mult számunkban közölve volt, hanem január 22-én fog megtartatni.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara** m. év december 29-én tartott ülésében Vighart Ede, kulai bőrgyárost, kamarai kültagot, Bácsbodrog vármegye ipartanácsába, az 1910 évre, rendes tagnak választotta.

— **Előléptetés.** Schneider Gyula, Dr. Schneider Károly kulai ügyvéd fia, ki a mult évben leszolgált önkéntesi évét az első számú huszárezrednél, zászlósnak nevezetett ki és ezen előléptetéséhez, volt ezredese Báró Petenay, a maga és az egész tisztakar nevében szívélyesen üdvözölte és szerencsekívánatait kifejezte.

— **Meghívó.** A Kulai Polgári Olvasóegylet egyleti helyiségében f. hó 23-án d.u. 3 órakor tartja meg rendes évi közgyűlését, melyre az egylet rendes tagjait ezennel meghívom. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1909 évi zárszámadások, valamint az 1910 évi költségeloirányzat megállapítása és a pénztárnok felmentvénye feletti határozat. 3. Az egylet vagyonának mikénti kezelése feletti határozat. 4. A tisztviselők: elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok és könyvtárnok választása. 5. Egy háromtagu számvizsgáló bizottság kiküldetése és egy háromtagu könyvtári bizottság választása. 6. Indítványok. Kula 1910 január 10. Mezey Zsigmond, elnök.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök, Ujvári Béla nyirbátori járásbírói betétszerkesztő bírót a kulai járásbíróshoz helyezte át.

— **Állami elemi iskola Kuczorán.** Mint értesültünk, a kuczorai róm. kath. hitközségben mozgalom van aziránt, hogy elemi iskoláját az állam vegye át.

— **Gyászjelentés.** Fájdalommal tudatom, hogy hön szeretett hitvesemet Bercsényi Józsefné Milenkovics Zsófia hű élettársamat súlyos szenvedéseitől a mindenható kegyelme 1910. évi január hó 11-én hajnali 4 órakor örökre megváltotta és őt e hó 12-én szerdán d.u. 4 órakor Parragon a g. kel. szerb egyház szertartása szerint az anyaföldnek vissza adjuk. Kivülem siratják még testvérei: Milenkovics Sándor cs. és kir. tábornok nejével, Milenkovics Paulina, Miháilovits Mihályné, férjével és ezek gyermekei, Miháilovits Etel Wurst Lajosné és Miháilovits Jolánka, Kreiner Imréné cs. és kir. százados neje, végül Wurst Joli, Etí, Lajos, Dóra és Béla, ifj. Kreiner Imre és Ervin. Aldás emlékére! Kelt Parragon, 1910 év január hó 11-én. Bercsényi József községi jegyző.

— **35 éves színészeti jubileum.** A Kulán időző színtársulat egy régi érdemes tagja Bátosyné Polgár Janka f. hó 19-én szerdán tartja meg 35 éves színészeti jubileumát. Ennek az ünnepélynek érdekességét fokozza még az a körülmény is, hogy a jubilians ezelőtt 35 évvel 1875-ben itt Kulán lépett fel először a világot jelentő deszkákra, az akkor itt időző Polgár Gyula színtársulatánál. Ez alkalommal a „Sári bíró“ cz. darabban a bíróné szerepében bucsuzik a színpadtól és nyugalomba vonul. Színházlátogató közönségünk figyelmét e helyütt is felhívjuk az ünnepélyre, remélve, hogy a jubilanst ömögés megjelenésével fogja kitűntetni.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** Bajsán Jablonszky Elemér községi jegyzőt megyebizottsági taggá választották meg.

— **Keresztelő.** Szép és lélekemelő ünnepség keretében tartották meg f. hó 9-én Petri János ujsóvéi állatorvos és neje Gerber Gizella elsőszülött leánykájuknak, Matildnak keresztelőjét az ujsóvéi ág. ev. templomban. Az épületes szertartást nagytiszt. Petri Károly esperes végezte, míg a keresztanyai tisztet Gerber Margitka kisasszony, Gerber Nándor köztisztviselőben álló óbecsei sörgyáros és nagybirtokos bájos és szép-műveltségű leánya töltötte be. Az áhítatos szertartás után az örömszülők pazarul megvendégelték a szép számban megjelenteket, kik derűs hangulatban a reggeli órákig együtt maradtak.

— **A kender ipar helyzete.** A kender — és kenderfonó — ipar helyzete a lefolyt évben meglehetősen kedvezőtlen volt. Egyrészt a mult 1908. évi kendertermésnek az átlagon alul maradt eredménye, különösen pedig a nyert minőségek rossz volta nemcsak a feldolgozó fonóiparra kedvezőtlen visszhatással volt, de ez a mennyiségre és minőségre nézve kedvezőtlen termés volt s az eredménye, a nálunk most már meglehetősen szerepet játszó kenderkivitel is nagyon megszorította és majdnem teljesen megakasztotta. Az őszi 1909. évi aratás kedvezőbb volt ugyan, úgy, hogy az ideai termés jó közepesnek mondható, de ez az 1909. év forgalmát már kevésbé befolyásolhatta, hanem e tekintetben legfeljebb a jövő évre kecsegtet jobb kilátásokkal.

— **Sorozás a megyében.** Bácsbodrog vármegye területén az 1910 évi fősorozás a következő beosztással lesz megtartva, feltéve, ha az ujoncjutalék a törvényhozás által a kellő időben megszavazva lesz. Az apatini járásban: március 14-től 19-ig. A bajai járásban: március 21-től 30-ig. A bácsalmási járásban: április 5-től 13-ig. A zombori járásban: április 21-től 27-ig. A topolyai járásban: március 19-től 31-ig. Az óbecsei járásban: április 2-től 12-ig. Zenta r.t. városnál: április 15-től 19-ig. A zentai járásban: április 20-től 23-ig. Magyarakanizsa r. t. városnál: április 27-től 29-ig. A kulai járásban: március 1-től 7-ig. A palánkai járásban: március 11-től 17-ig. A hódcsági járásban: március 30., 31. és április 1-től 7-ig. Az ujvidéki járásban: április 9-től 18-ig. A titeli járásban: április 20-től 22-ig. A zsablyai járásban: 25-től 28-ig.

— **Meghívó.** A „Torzsai takarékpéztár részvénytársaság“ részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak a f. évi február 12-én d.u. 2 órakor a torzsai községház termében megtartandó XXVII. rendes közgyűlésre. Napirend: 1. Elnök választás. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek elfogadása és a felmentvény megadása. 3. Az 1909 évi mérleg jóváhagyása, valamint megállapítása és hovatfordítása a nyereségnek. 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása 3 évre. 5. Netáni indítványok. 6. Két részvényes választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítéséhez. Torzsa, 1910 január 8. Az igazgatóság.

— **Nagy idők tanuja.** Raichl Réter id. apatini nagybirtokos, Bácsmegeye törvényhatósági bizottságának tagja, volt 48-as honvédhadnagy f. hó 7-én életének 88-ik évében meghalt. Temetése vasárnap d.u. 2 órakor nagy részvét mellett ment végbe. A megboldogultat nyolc gyermeke, unokái, dédunokái és nagyszámu rokonsága siratja.

— **Kivándorlás a megyéből.** Bácsvármegyében mult december hónapban 362-en kértek utlevelet. A hatóságok eddig összesen 305 utlevelet állítottak ki még pedig: Amerikába szólót 267-et, Szerbiába 23-at Németországba 8-at, egész Európára szólót 5-öt, Romániába egyet és Olaszországba is egyet. Heten utlevél iránti kérelmüket visszavonták. Elintézésre vár még 57 kérvény.

— **Művészi ékszerek.** Az ékszerek megválasztásában fődolog a jó ízlés. Ma már nem vásárolhatunk menyasszonyainknak, feleségeinknek oly ékszereket, amelyekben nincs valami nyoma az ékszerész művészi felfogásának. A sablon ma már az ékszer-nél is visszatetsző. Egy igazán művészlelkű modern ember nagybecsű művészi ékszerei keltenek az újabb időben feltűnést Budapesten. Löw Sándor (József körut 81) ez az uttörő ékszerész, kinek párisi módra berendezett üzlete, kirakata igazán feltűnést keltő módon hódítja a közönséget a művészi ékszerek megbecsülésére és vásárlására. Az ilyen törekvés megbecsülendő. Közönséget nevelni a művészetnek, fejleszteni a jó ízlést, kiktisztebbölni a sablont s terjeszteni a szép szeretetet.

— **Megyebizottsági tagválasztás** Szilberekén. Szilberekén a napokban megyebizottsági taggá Rauschenberger Gyula jegyzőt választották meg.

— **Drágább a tinta és a pecsétviasz.** A tinta és pecsétviasz gyárak legutóbb öt százalékkal felemelték a gyártmányok árát.

— **Drágább lett a fekbér.** Január elsején új tarifa lépett életbe az államvasutakon az áruk szállításánál azonban változás történt a fekbérre nézve is. Régi panasz az, hogy sok napon keresztül nem viszik el teheráru szállítmányait, mert ráérnek. Négy nap fekbérmentes az áru, azontul egy wagon után 45 fill. a napi fekbér. Most azonban megváltozik ez és a napi fekbér 2 K lesz.

— **A tüdővész pusztítása.** A belügyminister legújabb jelentése szerint 1909. évi augusztus havában a magyar birodalomban összesen 4933 egyén halt meg gümőkórban. E számban Bács-Bodrog vármegye 133, Zombor 10, Baja 8, Szabadka 33 és Ujvidék 11 halálesettel szerepel.

— **Utazási kedvezmény iparosoknak.** A budapesti technológiai iparmuzeumba m. év december hó 9-én megnyitott bőr és cipőipari kiállítás megtekintésének megkönnyítése céljából a keresk. ministerium az ötös csoportokban együtt utazó iparosok, segédek és tanoncok részére azt a kedvezményt engedélyezte, hogy úgy az oda, mint a visszautazásra a II. kocsiosztályban egy-egy III. osztályu jeggyel, a III. osztályban pedig egy-egy III. osztályu fél jeggyel utazhatnak. Ezen kedvezményes jegyek csak a személy és vegyes vonatokra érvényesek. A kedvezményes jegyek váltására szolgáló igazolványok a szegedi kereskedelmi és iparkamarától kérendők.

— **Kiállítás Konstantinápolyban.** A török kormány 1910-ben nemzetközi kiállítást rendez Konstantinápolyban.

— **Hordóhitelesítés.** A kereskedelemügyi minister a hordóhitelesítésére vonatkozó régi törvény hatályát meghosszabbította ez évi június hó 30-ig.

— **Bácsmegeye legelőkelőbb bálja,** —
 illetve estélye e hó 8-án zajlott le a megye székházának dísztermében, ahol a megye előkelősége mulatott. Az izlésesen díszített tündér palota csillogó fényében járták az angyali táncot a megye válogatott szépei, kik a megelégedettség legnagyobb mértékével adózhatnak az új század lovagjainak a Trubaduroknak, mert nevükhöz méltó módon szórakoztatták vendégeiket. A tartós jó kedv reggeli 8 órakor szakított véget a táncolásnak, azon tudatban megnyugodva, hogy délután 5 órától folytatása következik „morzsa-bál” címen a „Casinó” helyiségeiben. Oroszlánrésze van a vendégek tartós jó kedvük fentartásában a vármegye közszeretben álló, népszerű alispánjának, ki a házi gazda szerepét, oly ifju lelkesedéssel töltötte be, hogy ezen a magyaros szíves vendéglátás utánózhatalan példájából tanulhatna a modern korban ősi jó szokásait elhagyni igyekvő arany ifjuság az egész országban. Megfizethetetlen és pótolhatatlan jókedv s ifju lelkesültség érzete volt az, mellyel a táncoló ifjakban felgyújtotta a kedélyeket s lohadni nem hagyta az egész éj folyamán a megye első embere az alispán, ki az ifjak legodaadóbb pártolója. Önkéntelen feljúl emlékünkből a nóta, mely „Bács országa híres arról stb” címen fejti ki azomtényt, hogy mulatni csak itt lehet nálunk Bácskában, míg jól mulatni szerintünk annak szívében tartott Trubadur bálon lehet. Az estély erkölcsi magaslatát anyagi siker is koronázta. Elismerés illeti Dankó Lajos cigány primás és 14 tagu zenekarát. A mulatság hétfőn reggel ért véget.

— **Magyar-lengyel barátkozás az esperanto segélyével.** Az esperanto kisegítő nyelv híveinek egyik magasztos célja az, hogy a különböző anyanyelvű nemzetek között eme könnyen elérhető kölcsönös megértési mód segélyével baráti köteleket hozzanak létre. A magyar és lengyel esperantisták a régi jó lengyel-magyar-barátságot akarják e nyelv segélyével felújítani. Eme semleges természetű nyelv útján ama két nemzet fiai egyenlő jogi alapon érintkezhetnének egymással, s kikerülnék azt az anomáliát, hogy az egymás iránt érzett baráti viszony élesztése közben idegen nemzet nyelvét: a németet, franciát használják. A lemergi „Lengyel-magyar klub” tagjai már el is kezdték az esperanto nyelv tanulását. A „Magyar Esperantisták Társasága” is támogatja ez eszmét hivatalos lapja a „Hungara Esperantista” útján, melynek legutóbbi számában is szép (esperanto nyelvű) közlemény jelent meg a lengyel-magyar barátságról Mikolajski dr. lemergi lengyel esperantista tollából. Azoknak, kik az esperanto segélyével előmozdítani hajlandók a lengyel-magyar barátkozást, 10 filléres bélyeg ellenében szótárral ellátott kis nyelvtant küldet a társaság titkári hivatala: Budapest, VII. Alpár-u. 8. A „Hungara Esperanto”-ból magánúton is elsajátítható az esperanto nyelv. A lap évi díja 4 K. Hazánk és nemzetünk érdekében cselekszik mindenki, aki a néhány hét, vagy hónap alatt elsajátítható esperanto útján 2-3 lengyel barátot szerez magának.

— **Ingyenes kirakatrendezési tanfolyam** Budapesten. A modern kereskedelem egyik fontos és a közönség vásárló kedvének felkeltésére nélkülözhetetlen az üzleti kirakat, olyan értelemben véve, hogy az csinosan, tetszetősen és művésziesen legyen rendezve. E cél elérhetésére a fővárosban megjelenő „Kirakatrendező és Építészeti” című kereskedelmi szaklap szerkesztősége (IX. Lónyai

utca 49) a kereskedő ifjuság részére 1910 február 24, 25, 26, és 27-én ingyenes kirakatrendezési tanfolyamot rendez, melyen a résztvevő hallgatókat a főváros legelső kirakatrendezői fogják a művészies kivitelű kirakatrendezésre oktatni.

— **Borkészletek bejelentése.** A borforgalom élénkítése céljából a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete már évek óta mindig a tél folyamán kimutatást közöl az egyesületi tagok borkészletéről. Ez a kimutatás azután tízezer példányban szétküldetik az összes belföldi, azonkívül az osztrák, német és svájci borkereskedőknek, szállodák, vendéglőknek, végre az osztrák és magyar tisztítkezdőknek, kaszinóknak stb. Ezen borkészleti jegyzékek alapján azután korán tavasszal nagy az érdeklődés a nyilvántartott borok iránt és így rövid idő alatt sikerül ezekre evőt találni. Az idén, a tavali bő szüret után a borkészlet meglehetősen nagy, ezen bornyilvántartó kimutatásnak még nagyobb a jelentősége, mint más években, melynek előnyét a „M. Sz. O. E.” igazgatósága kivételesen azokra a szőlősgazdákra is ki óhajtja terjeszteni, akik a M. Sz. O. E.-nek nem tagjai. Bejelentési díjat egyesületi tagok 50 hl.-ig nem fizetnek, ezen mennyiségen felül minden megkezdett százhektoliterenkint fizetnek előre 1 Kt. 550 hl.-en felüli mennyiség díjmentes. Nem tagok 50 hl.-ig 2 K-t, ezen mennyiségen felül megkezdett 100 hl.-enkint 2 Kt. kötelesek előzetesen fizetni. Egyéb közvetítési díjat a M. Sz. O. E. az eladás közvetítéseért nem kíván. Olyan gazdasági egyesületek, körök és hegyközségek, melyek mint jogi személyek a M. Sz. O. E.-nek tagjai, saját tagjaik borkészletét összegyűjtve is bejelenthetik mely esetben az egész mennyiségből 200 hl. díjmentes, azonfelül azonban — tekintet nélkül a mennyiségre — kétszáz hl.-enkint 1 K-t fizetnek. Bejelentéseket a M. Sz. O. E. igazgatósága (Budapest, IX. Üllői-ut 25. II. 11.) csak f. hó 28-ig fogad el.

Anyakönyvezés köréből 1910 január 1-től:

Születtek: Odor Antal, Petrovics Mária, Korbelits Károly, Remlinger János, Egri Rozália, Klár Magdolna, Legyenác Negován, Fürstner József.

Házasságot kötöttek: Verner Márton és Bereth Juszina, Korbelits István és Vigh Anna, Schulcz Ferenc és Derkovits Julianna, Sztojánovits Sándor és Hornyák Ilona.

Kihirdetve vannak:

Emrich András és Ufholt Borbála,
 Vinai Pál és Tassó Melánia,
 Pavkov Emil és Tomnits Ilona,
 Kovács György és Ország Erzsébet,
 Klár Ferenc és Szepléi Éva,
 Pásztor János és Körmöci Borbála,
 Koller Mátvás és Kler Katalin,
 Hornyák Lajos és Almási Mária.

Elhaltak: Herbúth Julianna 3 éves, Renc Jánosné Pfeiffer Terézia 28 éves, Herbúth András 2 éves, Odor Margit 5 éves, Bujella István 8 éves, Gázsó Péter 56 éves, Varga Ilona 4 éves.

Anyakönyvi statisztika 1909. évről.
 Születés volt 358, elhalálozás 256, házasság 99.

Gabona árak: Budapesten:

Buza	—	—	14.35
Zab	—	—	7.67
Tengeri	—	—	6.75

Kulán:

Buza	—	—	13.50
Zab	—	—	6.80
Tengeri	—	—	5.80

Sokat

meztakaríthat mindenki, ha nyomtatvány-szükségletét

BERKOVITS MÁRK villamos-üzemű nyomdájából fedezí.

Közsegi nyomtatványokból, papír- és írószerekből nagy raktár. Saját könyvkötészet.

Pályásati hirdetmény.

Kerény községben megüresedett **közsrendőri állásra** pályázatot hirdettünk.

Az állást elnyerni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **1910 január 31-ig** alolirott előjárósághoz adják be.

Javadalmazás: utólagos havi részletekben fizetendő 600 K készpénz, ruházat és felszerelés.

Kerény, 1910 január 9.

Ladány Ervin
jegyző

1-2

Stöckl Jakab
bíró

Ifj. Ábel József,
férfi és női
angol szabó
Kula
(Szt-István-utca)

Készít angol és francia szabás szerint modern kivitelben női téli és tavaszi paltonokat; férfi sport utcai és alkalmi ruhákat: u. m. smoking, jaquet, salon és frakköltönyöket.

Különösen ajánlom ezen öltönyökhöz raktáron levő különleges fekete krepé-szőve-teimet. Pontos kiszolgálás, solid árak. Vidéki levélbeli meghívásokra személyesen elmegegyek.

Gondoskodjunk megélhetésünkről rokkantságunk és aggságunk idejére!

Minden ipari, gyári v. földművelő munkás, önálló iparos vagy bármely más, rendes foglalkozású férfi v. nő, ha 14. életévét betöltötte, iratkozzék be az 1893-ban alakult

Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egyletéb.

PONGRÁCZ A. SÁNDOR

ÚRISZABÓ ÜZLETÉBEN
KULA (BÉRPALOTA)

készülnek a legjutányosabb árban, mérték után, remek szabásban, a legjobb szövetekből férfiöltönyök, felöltők — és téli kabátok —

Cipők, kalapok, sapkák, nyakkendők, fehérnemű, női felöltők és minden más uri- és női-divatcikkek legjutányosabban kaphatók „Kardosnál” Kulán